

Tieteessä tapahtuu 1-8/2001

Pääkirjoitukset

Aula, Maria-Kaisa: Raha ratkaisee? (4/01, 3-5)

Heikkilä, Hannu: Tiedeviestinnästä kannettava huolta (2/01, 3-4)

Hämeen-Anttila, Jaakko: Islamin kasvot (7/01, 3-4)

Korppi-Tommola, Aura: Valmistunut opiskelija - yliopiston resurssi(5/01, 3-4)

Palotie, Leena: Kantasolututkimus puhuttaa yleisöä ja päättäjiä (6/01, 3-5)

Rydman, Jan: Yhteiskunnallinen päätöksenteko ja tutkimustieto (1/01, 3-4)

Saarnisto, Matti: Millä kielellä yliopistossa opiskellaan? (3/01, 3-4)

Salo, Sinikka: Globalisaatio ja kansainvälisten järjestöjen rooli (8/01, 3-5)

Artikkelit

Aalto, Eeva-Liisa: Elektra - kotimaisia tieteellisiä julkaisuja verkossa (3/01, 48-49)

Alava, Mikko: Paperi ritisee ja repeää - sanomalehdestä tilastolliseen fysiikkaan (4/01, 33-37)

Anhava, Jaakko: Tieteenfilosofian perustava epätieteellisyys (6/01, 7-12)

Bruun, Niklas: Kuka omistaa tiedon? (2/01, 17-20)

Edwards, A. W. F.: Valinnan voima (2/01, 28-34)

Gahmberg, Carl G.: Ihmisen perimän selvittäminen vasta alkua (1/01, 5-6)

Gothóni, René: Ymmärtämisen edellytys uskontotieteessä (6/01, 26-30)

Guttorm, Tomi K.: Lapsen kielen kehitys - riski lukemisvaikeuksiin voidaan havaita jo vastasyntyneillä (5/01, 25-28)

Heikura, Pekka T.: Muinaisia formulakuskeja ja huliganismia - Kilpa-ajot Konstantinopolin hippodromilla (5/01, 41-45)

Heimonen, Marja: Musiikki ja laki (4/01, 27-32)

Hietala, Marjatta: Minkälaiset kulttuurit tuottavat innovaatioita? (8/01, 17-23)

Holmén, Tom: Jeesus ja juutalaisuus (8/01, 31-35)

Honko, Lauri: Kulttuurin pinta ja pohja (8/01, 25-30)

Huumo, Katja: Suomi tieteen kielenä (3/01, 46-47)

Ikkala, Marja-Leena: Pitäisikö makkara suojella? (3/01, 42-45)

Jokela, Kari: Auringon UV-säteily ja sen terveysriskit (5/01, 18-24)

Kakkuri, Juhani: Mitä tapahtuu, jos mannerjäätiköt sulavat? (7/01, 17-20)

Keltikangas-Järvinen, Liisa - Räikkönen, Katri - Puttonen, Sampsa: Onko luonto oikeudenmukainen? - Synnynnäinen temperamentti ja stressinsietokyky (1/01, 15-18)

Kivinen, S. Albert: Analyysin paradoksi (3/01, 32-41)

Kokko, Katja - Pulkkinen, Lea: Lapsesta aikuiseksi - miten ehkäistä työelämästä syrjäytymistä? (5/01, 29-34)

Koskinen, Hannu: Aurinko ja avaruusmyrskyt (3/01, 24-27)

Lehto, Olli: Matematiikan kauneus (1/01, 7-10)

Leikola, Anto: Kuka leikkisi Jumalaa? (3/01, 5-10)

Leszczynski, Dariusz: Kännykät terveysriskinä (1/01, 41-46)

Litzen, Veikko: Keisarin joulutähti (8/01, 36-38)

Maalampi, Jukka: Mikä tähtiä tanssittaa? - Pimeän aineen arvoitus (7/01, 21-24)

Mazzarella, Merete: Vad förmår skönlitteraturen ge medicinare? (4/01, 21-26)

Mikkeli, Heikki: Oliko renessanssin aikana tiedettä? (2/01, 21-25)

Moilanen, Atte: Suojeluverkoston suunnittelu matemaattisena ongelmana (1/01, 30-34)

Moisio, Sami: Viisi näkökulmaa geopolitiikkaan (4/01, 14-20)

Mustonen, Riitta: Säteily ja solu (1/01, 35-40)

Nevanlinna, Heikki: 200 vuotta sähkövirtaa (4/01, 38-41)

Nieminen, Marko: Täpläverkkoperhosen metapopulaatio Ahvenanmaalla - populaatiobiologian hiukkaskiihdytin (1/01, 23-29)

Nieminen, Risto: Laskennallinen materiaalfysiikka ja uudet teknologiat (6/01, 13-21)

Niiniluoto, Ilkka: Julkisuusperiaate ja tutkimustulosten salailu - Tieteiden ykseys (4/01, 6-13)

Nuolijärvi, Pirkko: Kieli kulttuurissa (7/01, 5-9)

Nuorteva, Jussi: Suomen anti Euroopan tieteelle - kelvollinen kopioija vai uuden tiedon tuottaja? (3/01, 16-23)

Ovaskainen, Otso: Mitä teoria sano lajien mahdollisuudesta säilyä pirstoutuvassa elinympäristössä? (1/01, 19-22)

Pekonen, Osmo: Topologia ja fysiikka (7/01, 25-33)

Pulkkinen, Lea - Kokko, Katja: Lapsesta aikuiseksi - miten ehkäistä työelämästä syrjäytymistä? (5/01, 29-34)

Puttonen, Sampsa - Keltikangas-Järvinen, Liisa - Räikkönen, Katri: Onko luonto oikeudenmukainen? - Synnynnäinen temperamentti ja stressinsietokyky (1/01, 15-18)

Pyysiäinen, Ilkka: Reduktio kielletty! Sortumisvaara! Uskontotieteen perinteet ja "reduktionismi" (5/01, 11-17)

Pöntinen, Kari - Riukulehto, Sulevi: Lukiko Hitler Maija Mehiläistä? - Poliitikka luuraa lastenkirjoissa (7/01, 11-16)

Rautavaara, Einojuhani: Musiikin kauneudesta (1/01, 11-14)

Risteli, Leila: Tekijyys tutkimuksessa (2/01, 12-16)

Riukulehto, Sulevi - Pöntinen, Kari: Lukiko Hitler Maija Mehiläistä? - Poliitikka luuraa lastenkirjoissa (7/01, 11-16)

Räikkönen, Katri - Keltikangas-Järvinen, Liisa - Puttonen, Sampsa: Onko luonto oikeudenmukainen? - Synnynnäinen temperamentti ja stressinsietokyky (1/01, 15-18)

Solantie, Reijo: Suomen ilmaston erityispiirteitä (3/01, 28-31)

Suomi, Johanna: Hengissäpysymisen kemiaa (2/01, 26-27)

Törmä, Päivi: Pienuus, kylmyys ja nopeus tieteessä - kvanttietokoneista atomilasereihin (6/01, 22-25)

Uro, Risto: Gnostilaiset evankeliumit ja kristinuskon synty (3/01, 11-15)

Valkola, Jarmo: Maya Deren - Introspektiivistä etsintää ja heijastuvia kokemuksia (2/01, 35-46)

Voipio, Paavo: Biologian filosofiaa - historismia ja tarkoituksenmukaisuutta (7/01, 34-37)

Wright, Georg Henrik von: "Vanhan" Suomen Akatemian kohtalo (5/01, 5-10)

Ylä-Liedenpohja, Jouko: Tobin-vero pintaa syvemältä (8/01, 7-10)

Ylönen, Marja: Suomalainen haarukassa - Mitä pilapiirros kertoo Suomen historiasta? (8/01, 11-16)

Öhrnberg, Kaj: Aleksandrian kirjasto ja arabit (5/01, 35-40)

Keskustelua

Aikio, Ante: Miten kuvaannollisuus selittää sanoja? (4/01, 61-63)

Bruun, Henrik - Hukkinen, Janne: Tekijyys ja avustajuus tutkimuksessa (4/01, 51-52)

Collan, Heikki: Tutkijan tekijänoikeudet eivät koskaan ole olleet kovin lujissa kantimissa (4/01, 44-50)

Gothóni, René: Ymmärtävä uskontotiede ei ole ideologia (8/01, 45-46)

Hiekkanen, Markus: Purhonen ja Suomen kristillistyminen (8/01, 41-43)

Hintikka, Jaakko: Mitä tieteenfilosofiassa todella tapahtuu? (7/01, 42-45)

Huumo, Katja: Tieteen retoriikka ja "reippaita ylisanoja" (8/01, 43-44)

Hukkinen, Janne - Bruun, Henrik: Tekijyys ja avustajuus tutkimuksessa (4/01, 51-52)

Jalava, Marja - Relander, Jukka: Huomioita Petteri Pietikäisen psykokulttuurin kritiikistä (1/01, 66-71)

Janhunen, Juha: Etymologian menetelmistä (2/01, 49-50)

Jauho, Pekka: Fyysikko yhteiskunnassa (7/01, 38-41)

Kaartinen, Marjo - Korhonen, Anu: Miesten tiede! Poliitikko, sukupuoli ja historian tiedeyhteisö (1/01, 57-64)

Kivivuori, Janne: Kysymys psykoanalyysin asemasta tieteessä (2/01, 57-58)

Koivulehto, Jorma: Merkillistä sananselitystä (1/01, 50-56)

- Juurihoitoa (3/01, 58-64)

- Pärekö pärähtämisestä, turvako turisemisesta? (5/01, 48-51)

Koponen, Eino: Lainaako vain? (3/01, 55-58)

- Purinaa ja purskahduksia (4/01, 58-60)

Korhonen, Anu - Kaartinen, Marjo: Miesten tiede! Poliitikko, sukupuoli ja historian tiedeyhteisö (1/01, 57-64)

Kulonen, Ulla-Maija: Etymologin älähdys (2/01, 47-49)

Michelsen, Kalle: Onko korkeakoulujen hajasijoitus sittenkään menestystarina? (6/01, 34-35)

Määttänen, Pentti: John Deweyn idealismista (4/01, 55-58)

Oittinen, Vesa - Väyrynen, Kari: Englannin hegemonia ja humanistinen tutkimus (8/01, 39-41)

Ollila, Anne: Käsitteellisiä sekaannuksia, osa 2 (3/01, 53-54)

Palviainen, Santeri: Grimmin laki ei ole suomalais-ugrilaista substraattia B
Vastaus Wiikille (1/01, 64-65)

Pekkarinen, Antti: Lajien häviäminen ja sukupuutto (3/01, 51-52)

Pietikäinen, Petteri: Psykokulttuurista (2/01, 52-57)

Pihlström, Sami: Dewey ja idealismi (5/01, 46-47)

- Uskontotiede ja uskonnonfilosofia: kommentti Ilkka Pyysiäiselle (6/01, 32-33)

Portin, Petter: Elämän kunnioittamisen etiikka: Yritys antroposentrisen ja biosentrisen etiikan yhdistämiseksi (4/01, 52-55)

Purhonen, Paula: "Vaatimaton väitöskirja Suomen kristillistymisestä"? (7/01, 46-

49)

Relander, Jukka - Jalava, Marja: Huomioita Petteri Pietikäisen psykokulttuurin kritiikistä (1/01, 66-71)

Relander, Jukka: Vainaja voi hyvin (3/01, 64-67)

Taira, Teemu: Ymmärtävän uskontotieteen välttämätön täydennys (7/01, 50-54)

Tammisalo, Osmo: Biologiasta ei voi johtaa eriarvoisuutta (7/01, 55-56)

- Darwinistiset kommentit Niiniluodolle (5/01, 47-48)

Toivonen, Timo: Kommentti "Miesten tiede" -kirjoitukseen (2/01, 51)

Tuhkanen, Sakari: Kieli, jolla yliopistossa opiskellaan (4/01, 42-43)

Tupasela, Aaro: Tiedon teosta ja omistuksesta (3/01, 69-70)

Vanhanen, Tatu: Darwinistiset kommentit Tammisalolle (6/01, 31)

- Eriarvoisuuden biologisesta perustasta (8/01, 47-48)

Vilkka, Leena: Susikurssista (1/01, 72)

Visakorpi, Jarmo: Tiedeakatemit kansainvälisestä näkökulmasta (1/01, 47-49)

Väyrynen, Kari - Oittinen, Vesa: Englannin hegemonia ja humanistinen tutkimus (8/01, 39-41)

Lyhyesti

Aiheina mm.:

1/01: Historioitsijayhteisössä kuohuu / Suomen tieteen historia puhuttaa edelleen / Onko Rautavaara kirjoittanut "vääriin"? Alaska lämpenee

2/01: Valtuuskunnalle uusi toiminnanjohtaja / Pallo, flygelismi, suhteikko ja Riitta Nelimarkka

3/01: Hullun median ja poliitikkojen tauti / Neurotieteilijät: eivät "kummoisia ajattelijoita"? / Jahnssonin näköispainos / Tieteen päivät 2003 liikkeellä

4/01: Ydinvoima on saanut seurat liikkeelle / Konsensus on hyvä asia / Neliöllinen vastuslaki ja kuulantyyntö / 16 587 sivua pihtihäntäisiä

5/01: Tieteen päivät muutoksen tiellä / Mitä tehdä uusavuttomilla koodaajilla / Kaikki rahasta

6/01: Määrä korvaa laadun? / Astrologiaa Sorbonnessa ja muuta lystiä / Leijonan häntä / Skuuppi tärkeämpi kuin taustatieto?

7/01: Siteeraus - teorian pätevyyden mittari? / Teknologian politiikkaa / Globalisaatio / Rasvan erinomaisuus

8/01: Arpa on heitetty? / Yliopiston museo / Ruotsi panostaa lajiston

Kirja-arviot

Aro, Laura: Tekijä, kokija, tutkija (*Taide, kertomus ja identiteetti*, toim. Pia Houni ja Pentti Paavolainen) (1/01, 83-87)

Eskola, Antti: Uskoa pohtiva filosofi (Sami Pihlström: *Usko, järki ja ihminen. Uskonnonfilosofisia esseitä*) (6/01, 57-59)

Gylling, Heta Aleksandra: Kaksi tarinaa, yksi kirja - pragmaattinen ja toimiva ratkaisu (Sami Pihlström: *Filosofin käytännöt. Pragmatismien perinteen vaikutus suomalaisessa filosofiassa 1900-luvulla*) (8/01, 55-57)

Hiekkänen, Markus: Vaatimaton väitöskirja Suomen kristillistymisestä (Paula Purhonen: *Kristinuskon saapumisesta Suomeen. Uskontoarkeologinen tutkimus*) (6/01, 53-56)

Häkkinen, Kaisa: Kaitaa polkua inhimillisen ajattelun lähteille (Pentti Leino, Ilona Herlin, Suvi Honkanen, Lari Kotilainen, Jaakko Leino, Maija Vilkkumaa: *Roolit ja rakenteet. Henkilöviitteinen allatiivi Biblian verbikonstruktioiden*) (7/01, 64-68)

Ilomäki, Henni: Menestyksen mallit ja kirjaston paikka (*Sivistyksen paikka. Kirjoituksia kirjaston tilasta*. Toim. Vesa Niinikangas ja Inkeri Näätäsaari) (5/01, 62-64)

Kajantie, Keijo: Kaavatonta suhteellisuusteoriaa etupäässä onnistuneesti (Robert Geroch: *Yleinen suhteellisuusteoria A:sta B:hen*, suom. Anne Alkivuori, Hannu Karttunen ja Karri Sunnarborg) (1/01, 82-83)

Kamppinen, Matti: Aika, teknologia ja kulttuuri (James Gleick: *Faster - Acceleration of Just About Everything*; Steward Brand: *The Clock of the Long Now: Time and Responsibility*, Anne Ollila: *Aika ja elämä: aikakäsitys 1800-luvun lopussa*) (2/01, 75-82)

Karttunen, Hannu: Olemassaolomme perusluvut (Martin Rees: *Avaruuden avainluvut*. Suom. Risto Varteva) (6/01, 60-61)

Kivinen, S. Albert: Metafysiikka elää ja voi hyvin (Riku Juti: *Johdatus metafysiikkaan*) (8/01, 58-62)

Kivistö, Sari: Kääntäminen muodonmuutoksena (Publius Ovidius Naso: *Metamorphoses selectae. Valikoima metamorfooseja*. Suom. Päivö ja Teivas Oksala, toim. Teivas Oksala) (6/01, 47-49)

Korppi-Tommola, Aura: Piilosyrjintää tiedeyhteisössä (Liisa Husu: *Sexism, Support and Survival in Academia. Academic Women and Hidden Discrimination in Finland*) (8/01, 53-55)

Kuisma, Oiva: Haastava kirja estetiikan metodologiasta (Jyri Vuorinen: *Aitoja ja alueita. Kirjoituksia estetiikasta*) (7/01, 61- 63)

Kuusela, Pekka: Globaali aikakausi ja kansalaiskosmopoliittisuuden haaste (Gerard Delanty: *Citizenship in a Global Age. Society, Culture, Politics*) (4/01, 80-82)

Lagerspetz, Kari: Kun on tunteet - tietoisuuden alku ja kehitys (Antonio Damasio: *Tapahtumisen tunne. Miten tietoisuus syntyy*. Suom. Kimmo Pietiläinen) (6/01, 50-52)

Lehti, Raimo: Elefantin kuvailemisen vaikeus (*Suomen tieteen historia II Humanistiset ja yhteiskuntatieteet, III Luonnontieteet, lääketieteet ja tekniset tieteet*, päätoim. Päiviö Tommila, toim.siht. Allan Tiitta) (2/01, 63-75)

Maalampi, Jukka: Aikamatkoja ajankuluksi (Leena Tähtinen: *Kuolleiden kanssa kassajonossa*; Jim Al-Khalil: *Mustia aukkoja, madonreikiä ja aikakoneita*) (7/01, 69-70)

Nikula, Riitta: Onnistuneet kokovartalokuvat arkkitehdeistä (*Juha Leiviskä*, toim. Marja-Riitta Norri & Kristiina Paatero; Timo Jeskanen & Pekka Leskelä: *Oiva Kallio*, toim. Elina Standertskjöld, Timo Tuomi, Kristiina Paatero) (3/01, 74-76)

Nummela, Sirpa: Mitä Eeva sanoi - ja kenelle? (Philip Lieberman: *Eeva puhui. Ihmisen kieli ja ihmisen evoluutio*, toim. Kimmo Pietiläinen) (3/01, 77-79)

Pihlström, Sami: Fyysikon uskonnollisuus, uskontotieteilijän uskonnottomuus (Kari Enqvist: *Valo ja varjo* / Ilkka Pyysiäinen: *Harvat ja valitut: Kirjoituksia ihmismielestä ja uskonnosta*) (4/01, 68-74)

- Loogikko todellisuuden kimpussa (Jaakko Hintikka: *Filosofian köyhyys ja rikkaus. Nykyfilosofian kartoitusta*. Toim. Janne Hiipakka ja Risto Vilkkö) (5/01, 55-62)

Piilahti, Kari-Matti: Kansakunnan kaapin päällä (Ulpu Marjomaa, ed.: *100 Faces from Finland. A Biographical Kaleidoscope*) (8/01, 62-65)

Pyysiäinen, Ilkka: Kognitiotieteen re-presentaatio (Pertti Saariluoma, Matti Kamppinen, Antti Hautamäki, toim.: *Moderni kognitiotiede*) (4/01, 75-77)

Rydman, Jan: Tieteenhistorian solistista kamarimusiikkia (Anto Leikola: *Sikiävätkö hyttysset itsestään*) (8/01, 65-67)

Särkikoski, Tuomo: Ydinnäkökulmia (Tarmo Lemola: *Näkökulmia teknologiaan*) (2/01, 83-85)

Syväoja, Hannu: Alkuaikojen kansakoulu politiikan välineenä (Hilkka Laamanen: *Kenen koulu, sen kansa. Lehdistökeskustelu kansakoulun muodosta ja sisällöstä kansakouluasetuksesta piirijakoasetukseen (1866-1898)*; Lauri Kemppinen: *Sivistys on Suomen elinehto. Yrjö Sakari Yrjö-Koskisen kasvatustajattelu ja koulutuspolitiikka vuosina 1850-1882*) (7/01, 71-74)

Taipale, Kalle: Elinympäristömme geofysikaalinen kokonaiskuva (Juhani Kakuri - Sven-Erik Hjelt: *Ympäristö ja geofysiikka*) (6/01, 61-63)

Tammi, Timo: Taloustiede B silta luonnontieteiden ja yhteiskuntatieteiden välillä? (Edvard O. Wilson: *Consilience: The Unity of Knowledge*) (4/01, 78-80)

Tammisalo, Osmo: Kaikki mielen moduulit yhtykää! (Steven Mithen: *The Prehistory of Mind: The Cognitive Origins of Art, Religion and Science*) (3/01, 79-80)

- Sukupuolia, hormoneita, kognitiota (Doreen Kimura: *Sex and Cognition*) (5/01, 64-66)

Törmä, Päivi: Selkeä teos kvanttietokoneista (Julian Brown: *Kvanttitietokone*. Suom. Kimmo Pietiläinen) (8/01, 68-69)

Valtaoja, Esko: Mestarit areenalla: Sir Martin ja Iso J (Martin Rees: *Ennen alkua - oma maailmankaikkeutemme ja muut*. Suom. Hannu Karttunen) (1/01, 77-81)

Wahlstedt, Pekka: Oleminen ja aika (Martin Heidegger: Oleminen ja aika. Suom. Reijo Kupiainen) (2/01, 86-88)

Wrede, Johan: Den europeiske finnen Runeberg (Johan Ludvig Runeberg: *Hanna. En dikt i tre sånger. Kolmilauluinen runoelma.* Suom. ja selitykset Teivas Oksala / Johan Ludvig Runeberg: *Elgskyttarne. Nio sånger. Hirvenhiihtäjät. Yhdeksän laulua.* Suom. ja selitykset Teivas Oksala) (6/01, 39-46)

Uutta Tiedekirjassa (1-8/2001)

Tapahtumakalenteri (1-8/2001)